Stichting Welzijn Albrandswaard

Aan de Raad van de gemeente Albrandswaard
Postbus 1000
3160 GA Rhoon

Rhoon, 27 mei 2011

Betreft: Voorjaarsnota 2012-2015

Geachte Raad,

Hierbij nemen wij, het bestuur van de Stichting Welzijn Albrandswaard, de vrijheid om te reageren op de Voorjaarsnota 2012 – 2015 d.d. 13 mei 2011, die de Raad ter behandeling is voorgelegd.

Opvallend in algemene zin is allereerst dat, vooral ingegeven door de noodzakelijke bezuinigingen, het College in de Voorjaarsnota bestuurlijk kiest voor een taakopvatting als regisseur. Ons bestuur vraagt zich in gemoede af hoe het College daaraan inhoud denkt te geven. Door de bezuinigingen immers zullen daartoe de mensen (zie de voornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering) en de (financiële) middelen goeddeels ontbreken. De kritische situatie, die het onderzoek van circa twee jaar geleden naar de bestuurskracht van de gemeente signaleerde, zal dus verder onder druk komen. Zonder adequate instrumenten valt er, zo moet worden gevreesd, weinig te regisseren. Missie en ambitie zullen onvermijdelijk neerwaarts moeten worden bijgesteld.

Ook meer direct vanuit het perspectief van onze stichting vervult de nota ons met grote zorgen. De ombuigingsvoorstellen gaan in belangrijke mate ten laste van de sociaal-maatschappelijke voorzieningen; mede daardoor worden de budgetten voor de openbare ruimte aanzienlijk verhoogd. Natuurlijk, het is ons bekend dat de Raad zich in zijn missie heeft uitgesproken voor Albrandswaard als groene gemeente. Maar ook heeft de Raad zich uitgesproken voor Albrandswaard als een gemeente, die plaats biedt aan inwoners van alle leeftijdscategorieën, die levensloopbestendig is, die sociale betrokkenheid en zorgzaamheid aanwakkert en waarin de menselijke maat op alle terreinen herkenbaar is. Wij constateren met spijt, dat in de afweging tussen de groene en de menselijke prioriteiten "het aanwakkeren van betrokkenheid en zorgzaamheid" en "de menselijke maat" het onderspit hebben gedolven. Enkele algemene empatische zinsneden daargelaten hebben wij in de nota vergeefs gezocht naar een nadere uitwerking van de sociale elementen in de missie, i.c. een visie op de rol van de gemeente als hoeder van een 'standaard waarbij iedere inwoner meetelt' (zie pag. 7). Een dergelijke visie heeft het College de Raad al eerder toegezegd. Gegeven de voorgenomen personele bezuinigingen vreest ons bestuur voor de uitvoerbaarheid van deze toezegging. Hoe dan ook, op dit moment overheersen terugtred en kappen de sociaal-maatschappelijke dimensie.

Dorpsdijk 116
3161 CE Rhoon

tel. (010) 501 12 22
fax (010) 501 11 79

Onze stichting richt zich sedert haar oprichting, en met steun van de achtereenvolgende gemeenteraden, vooral op die categorie inwoners voor wie het meetellen geen vanzelfsprekende zaak (meer) is. Zo kent ook onze gemeente haar "kwetsbare ouderen". Voor hen dreigt door (een combinatie van) lichamelijke, psychische en financiële beperkingen het contact met de samenleving verloren te gaan. Zonder ondersteuning komen zij in sociaal isolement te verkeren. De Voorjaarsnota signaleert terecht, dat Albrandswaard in de nabije toekomst zal vergrijzen en dat de gemeente daardoor een sterkere verantwoordelijkheid draagt om een passend activiteiten- en voorzieningenaanbod te verzorgen. Maar met een verwijzing naar de groeiende bestedingsruimte van ouderen resulteren de voorstellen in de Voorjaarsnota erin, dat de gemeente zich vrijwel geheel uit dit domein terug zal trekken. En dat, terwijl bepaald niet van alle ouderen het inkomen ruimer zal worden. Juist voor die kwetsbaren zijn de mogelijkheden om aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen veelal zeer beperkt.

De Voorjaarsnota laat deze groep met (dreigend) sociaal isolement tot onze teleurstelling in hoge mate aan haar lot over.

Ons bestuur wil in dit verband niet ongenoemd laten, dat ook SWA in verhouding tot haar budget een aanzienlijke bezuinigingsnota gepresenteerd krijgt. Op het budget "sociale activering van ouderen" wordt een korting van € 50.000 voorgesteld, op dat voor het loket Vraagwijzer € 48.000. Het totaal van € 98.000 vermindert het SWA-budget met ca. 25%. Daarbij tekenen wij nog aan, dat SWA in 2010 onze financiële reserve van ca.€ 40.000 geheel heeft ingezet om de gevolgen van een teruglopende gemeentelijke financiering op te vangen.
Om dezelfde reden is op de begroting-2011 opnieuw een bezuiniging van 10% toegepast. Personele en materiële accressen worden al jaren niet meer volledig beschikbaar gesteld. Via efficiencymaatregelen, de beëindiging van een tijdelijke arbeidsovereenkomst inzake ouderenadvisering en vrijwilligersondersteuning en een beperkter invulling van de directeursfunctie zijn de dreigende tekorten gedekt en is een sluitende begroting verkregen. Vooral gezien de jaarlijks groeiende aantallen cliëntencontacten is de grens van bezuinigingsmogelijkheden bereikt. Omdat de Voorjaarsnota daarover niets vermeldt, gaat ons bestuur er daarom o.m. vanuit dat de hogere huisvestinglasten als gevolg van de verhuizing van onze organisatie deze zomer 100% zullen worden gesubsidieerd.

Al eerder hebben wij met het College van B en W van gedachten gewisseld over de mogelijkheden om vrijwilligers meer, en wellicht anders, in te zetten. Vrijwilligerswerk achten wij hoog: het geeft uitdrukking aan betrokkenheid bij de ander, het draagt bij aan de sociale cohesie en is bovendien goedkoop. Onze stichting maakt sinds jaar en dag dankbaar gebruik van de diensten van vrijwilligers, bijvoorbeeld in het kader van de klussendienst, de telefooncirkel, hulp bij belastingaangifte en thuisadministratie, het seniorenrestaurant en bij het signalerend huisbezoek. Deze lichte, ondersteunende activiteiten helpen de betrokkenen langer zelfstandig en in contact met hun omgeving te blijven, waardoor er geen, of pas later, professionele zorg nodig zal zijn.

Bovendien brengen deze verschillende contacten met stichtingsvrijwilligers niet zelden andere, zwaarwegender beperkingen van betrokkenen aan het licht. Onze stichting kan in die gevallen via verwijzing en bemiddeling adequate, waar nodig professionele hulp inschakelen.
Onze ervaring wijst uit, dat voor de werving en het behoud van vrijwilligers en ter verzekering van de kwaliteit van hun inzet een zekere professionele begeleiding en coördinatie niet kan worden gemist. Na de korting op het SWA-budget-2011 is de ruimte voor deze noodzakelijke ondersteuning minimaal geworden en in feite onvoldoende.
Naar onze overtuiging kan een beroep op een sterkere inzet van vrijwilligers niet louter bestaan in een koude overdracht van taken, zoals de Voorjaarsnota simpelweg lijkt te pretenderen. Met "afhaken" moet in dat geval ernstig rekening worden gehouden. Mits daartoe financieel (= personeel) in staat gesteld ziet ons bestuur goede mogelijkheden om op basis van onze ervaring en nog aanwezige expertise een samenhangend, gemeente breed vrijwilligersbeleid verder te ontwikkelen. Tot dusverre heeft het College niet op dit aanbod gereageerd of er anderszins blijk van gegeven serieus werk van een integraal lokaal vrijwilligersbeleid te willen maken.

Dorpsdijk 116
3161 CE Rhoon

tel. (010) 501 12 22
fax (010) 501 11 79

Verwonderd is ons bestuur over het voornemen van het College om de "kostprijs" van het Wmo-loket Vraagwijzer, dat bij onze stichting in beheer is, aan een onderzoek te onderwerpen. Van dit voornemen, ons enkele maanden geleden tijdens het reguliere overleg met de verantwoordelijke wethouder meegedeeld, namen wij destijds kennis. Enkele weken geleden echter oordeelde de Rekenkamercommissie in een rapportage aan de Raad, dat van de drie betrokken instanties bij de uitvoering van de Wmo (de gemeentelijke organisatie van Albrandswaard, de Ridderkerkse backoffice Wijzerplaats en "ons" loket Vraagwijzer) alleen Vraagwijzer naar behoren functioneert. Op basis waarvan de Voorjaarsnota (pag. 53) het onderbrengen van Vraagwijzer bij een van de beide andere, nu juist gebrekkig functionerende instanties dan ook een denkbaar scenario vindt, is ons bestuur werkelijk een raadsel. Evenmin kunnen wij volgen op grond waarvan de Voorjaarsnota vaststelt dat Vraagwijzer "meer doet dan alleen de wettelijke taak loket Wmo". Uitgerekend daarnaar wil het College immers het onderzoek instellen! Dat Vraagwijzer meer dan wettelijke taken zou verrichten, bestrijdt ons bestuur overigens met klem. De Rekenkamercommissie steunt ons in die opvatting: Vraagwijzer scoort goed als het gaat om het stellen van "de vraag achter de vraag" om de behoefte van de cliënt zo helder mogelijk in beeld te krijgen. Een dergelijke houding vormt de grondslag van de "kanteling" van de Wmo, die het College aanhangt en van plan is uit te voeren. Hoe dit voornemen evenwel rijmt met een beperktere taakopvatting bij Vraagwijzer, ontgaat ons.

Ondanks het goede functioneren, ook in het perspectief van de kanteling, en de inconsistente overwegingen rond een nog in te stellen onderzoek waarvan de uitkomsten kennelijk al vaststaan, wordt Vraagwijzer aangeslagen voor een bezuiniging die oploopt tot € 48.000 ofwel circa een volledige fte. Het behoeft geen betoog dat met het vrijwel halveren van de capaciteit het zinvol voortbestaan van Vraagwijzer fundamenteel ter discussie komt. Een dergelijke rigoureuze ingreep doet nog wel het minst recht aan de groeiende aantallen contacten met tevreden cliënten in de afgelopen jaren, een toename die zich ook in de eerste maanden van dit jaar blijkt te hebben voortgezet. Het is van belang in te zien, dat door de gehanteerde werkwijze van Vraagwijzer er een snelle en gerichte doorverwijzing met bezuinigingseffecten plaats vindt: enerzijds wordt de cliënt een gang langs diverse loketten bespaard, anderzijds worden die loketten niet belast door onnodige of onjuiste doorverwijzingen.

Tot slot: in het vooruitzicht van de verdergaande bezuinigingen heeft ons bestuur het College per brief van 10 februari jl. een eerste gedachte aan de hand gedaan hoe, ondanks de krapper wordende budgetten, het belang van de cliënten efficiënter en effectiever zou kunnen worden gediend. Wij bepleitten een onderzoek naar doelstellingen, middelen en inrichting van het welzijnsbeleid in onze gemeente op inhoud, samenhang, doelgerichtheid en doelmatigheid.
De uitkomst van dit onderzoek zou tot een nieuwe inrichting en organisatie van een gecoördineerd welzijnsbeleid in onze gemeente kunnen leiden.

Daarbij achten wij het mogelijk de voorzieningen op een acceptabel niveau te houden en mogelijk zelfs te verbeteren. Een sterke, brede welzijnsorganisatie biedt onzes inziens de beste condities om de noodzakelijke veranderingen vorm te geven. Die welzijnsorganisatie behoeft niet per se een "aangeklede" SWA te zijn. Tegelijkertijd echter is er evenmin aanleiding voorbij te gaan aan de deskundigheid, ervaring en zicht op de lokale situatie, die SWA in de loop der jaren niet zonder reden verworven heeft. Ons bestuur wil niet verhelen dat met de opvattingen en adviezen van SWA als een van de weinige, zo niet enige gesubsidieerde professionele organisatie in het maatschappelijk middenveld te weinig rekening is en wordt gehouden. De aanbeveling in het "bestuurskracht-onderzoek" meer gebruik te maken van de kennis en deskundigheid buiten de gemeentelijke organisatie zien wij dan ook graag sterker dan de laatste jaren in onze richting in praktijk gebracht. Wij zijn gemotiveerd, bereid en in staat bij te dragen aan de gedachtevorming over een nieuw, breed welzijnsbeleid. De Voorjaarsnota laat zien dat daaraan dringend behoefte bestaat.

Dorpsdijk 116
3161 CE Rhoon

tel. (010) 501 12 22
fax (010) 501 11 79

Wij adviseren u de sociaal-maatschappelijke voorzieningen in de bezuinigingsvoorstellen van het College van B en W zo veel mogelijk te ontzien. Voorts vertrouwen wij erop dat u aan de inhoud van deze brief bij uw besluitvorming over de Voorjaarsnota 2012 – 2015 op passende wijze aandacht zult geven.

Deze brief is gelijkluidend verzonden aan het College van B & W.

Met vriendelijke groet,

Namens het Bestuur van de
Stichting Welzijn Albrandswaard,

Mr. D. Happel
Voorzitter

F. H. Mulder
Directeur

Dorpsdijk 116
3161 CE Rhoon

tel. (010) 501 12 22
fax (010) 501 11 79